

**УХВАЛА
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

**про відмову у відкритті конституційного провадження у справі
за конституційною скаргою компанії „Vuldi (UK) Limited“ щодо
відповідності Конституції України (конституційності) частини другої
статті 8 Закону України „Про судовий збір“**

Київ
30 липня 2025 року
№ 86-2(I)/2025

Справа № 3-26/2025(49/25)

Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Гришук Оксани Вікторівни – головуючого, доповідача,
Петришина Олександра Віталійовича,
Совгирі Ольги Володимирівни,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою компанії „Vuldi (UK) Limited“ щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини другої статті 8 Закону України „Про судовий збір“ від 8 липня 2011 року № 3674–VI (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 14, ст. 87) зі змінами.

Заслухавши суддю-доповідача Гришук О.В. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Компанія „Vuldi (UK) Limited“ (далі – Компанія) в особі директора Мороза Дмитра Анатолійовича звернулася до Конституційного Суду України з клопотанням визнати такою, що не відповідає частині другій статті 55 Конституції України (є неконституційною), частину другу статті 8 Закону України „Про судовий збір“ від 8 липня 2011 року № 3674–VI зі змінами (далі –

Закон), згідно з якою суд може зменшити розмір судового збору або звільнити від його сплати на підставі, зазначеній у частині першій цієї статті.

Обґрунтовуючи свої твердження щодо неконституційності частини другої статті 8 Закону, Компанія посилається на окремі приписи Конституції України, Закону, Закону України „Про судоустрій і статус суддів“ від 2 червня 2016 року № 1402–VIII, Кодексу адміністративного судочинства України, Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, на Рішення Конституційного Суду України від 14 грудня 2011 року № 19-рп/2011, практику Європейського суду з прав людини, а також на судові рішення у своїй справі.

2. Із аналізу конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається таке.

У 2013 році Компанія звернулася до Житомирського окружного адміністративного суду з позовом до комунального підприємства „Бердичівське міжміське бюро технічної інвентаризації“ Житомирської обласної ради, треті особи – ТОВ „Валді на Празькій“ та Стеценко М.С., про зобов’язання вчинити певні дії, а саме: відновити реєстрацію права власності на будівлю дитячого садка за ТОВ „Валді на Празькій“.

Житомирський окружний адміністративний суд постановою від 30 вересня 2013 року, залишеною без змін ухвалою Житомирського апеляційного адміністративного суду від 12 травня 2015 року, у задоволенні позову Компанії відмовив.

У липні 2015 року Компанія звернулася до Бердичівського міськрайонного суду Житомирської області з позовом до громадян, в якому просила: визнати недійсними та такими, що не відбулися, прилюдні торги стосовно примусової реалізації спірного нерухомого майна; визнати недійсним свідоцтво про право власності на спірне нерухоме майно або застосувати наслідки недійсності правочину з примусової реалізації вказаного майна, застосувавши реституцію спірної будівлі; витребувати на користь ТОВ „Валді на Празькій“ спірне нерухоме майно.

Бердичівський міськрайонний суд Житомирської області рішенням від 27 квітня 2022 року у задоволенні позову відмовив. Житомирський

апеляційний суд постановою від 23 серпня 2022 року апеляційну скаргу Компанії задовольнив частково: змінив рішення суду першої інстанції, виклавши його мотивувальну частину в редакції постанови апеляційного суду.

Верховний Суд у складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного цивільного суду постановою від 6 вересня 2023 року касаційну скаргу Компанії залишив без задоволення, а рішення судів першої та апеляційної інстанцій – без змін.

У 2024 році Компанія звернулася до Житомирського окружного адміністративного суду з позовом до комунального підприємства „Бердичівське міжміське бюро технічної інвентаризації“ Житомирської обласної ради та державного реєстратора Бердичівської районної державної адміністрації, в якому просила: визнати незаконною та скасувати державну реєстрацію за громадянином права власності на спірне нерухоме майно; визнати незаконним рішення про скасування державної реєстрації за ТОВ „Валді на Празькій“ права власності на нерухоме майно; зобов'язати відповідачів відновити державну реєстрацію за ТОВ „Валді на Празькій“ права власності на спірне нерухоме майно. Житомирський окружний адміністративний суд ухвалою від 25 березня 2024 року відмовив у відкритті провадження у справі, вказавши, що позовну заяву належить розглядати за правилами цивільного судочинства, а не адміністративного судочинства.

Ухвалою від 23 травня 2024 року Сьомий апеляційний адміністративний суд апеляційну скаргу Компанії залишив без руху з огляду на те, що Компанія не долучила до апеляційної скарги документ про сплату судового збору, та надав строк для усунення недоліків апеляційної скарги. Компанія 18 червня 2024 року звернулася з клопотанням до Сьомого апеляційного адміністративного суду про звільнення від сплати судового збору та продовження строку для усунення недоліків апеляційної скарги у зв'язку з відсутністю у Компанії коштів для сплати судового збору.

Ухвалою від 23 серпня 2024 року Сьомий апеляційний адміністративний суд повернув апеляційну скаргу через відсутність доказів сплати Компанією судового збору.

До Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду 24 вересня 2024 року надійшла касаційна скарга Компанії, у якій вона, зокрема, просила скасувати ухвалу Сьомого апеляційного адміністративного суду від 23 серпня 2024 року та направити справу для продовження розгляду до суду апеляційної інстанції. Ухвалою від 27 вересня 2024 року Верховний Суд залишив касаційну скаргу без руху, а ухвалою від 22 жовтня 2024 року відмовив у задоволенні клопотання Компанії про звільнення від сплати судового збору, водночас задовольнив її клопотання про продовження строку для усунення недоліків касаційної скарги. Згодом 5 листопада 2024 року до Верховного Суду надійшло клопотання Компанії, в якій знову було висловлено прохання про звільнення від сплати судового збору, проте Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду ухвалою від 8 листопада 2024 року відмовив у її задоволенні.

3. Розв'язуючи питання про відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих приписів), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу (частина перша статті 55); конституційна скарга має містити, зокрема, обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих приписів) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів випливає, що Компанія в аспекті порушених у конституційній скарзі питань указує на

порушення її права на доступ до правосуддя, однак воно не є абсолютним. Установлення законом судового збору як умови доступу до правосуддя не суперечить Конституції України, зокрема приписам її статті 55; законодавець відповідно до Конституції України має право визначати перелік підстав для звільнення від сплати судового збору, і реалізацію судом дискреційних повноважень щодо ухвалення рішення про звільнення особи від сплати судового збору здійснюють на підставі відповідних законодавчих приписів та за наявності умов, визначених законом. Компанія докладно висвітлює перебіг розгляду її справи судами в порядку адміністративного та цивільного судочинства та твердить, що застосування в остаточному судовому рішенні частини другої статті 8 Закону, згідно з якою суд може зменшити розмір судового збору або звільнити від його сплати на підставі, зазначеній у частині першій цієї статті, призвело до порушення гарантованого частиною другою статті 55 Конституції України права Компанії на судовий захист. До того ж Компанія наголошує, що відмова судів у задоволенні клопотань про звільнення від сплати судового збору за подання апеляційної та касаційної скарги, незважаючи на доводи про відсутність на рахунках Компанії коштів, із яких міг бути сплачений судовий збір, а також відсутність будь-яких особистих доходів у директора Компанії, призвела до того, що наведені скарги судами відповідних інстанцій не були розглянуті по суті, внаслідок чого Компанію було позбавлено доступу до правосуддя.

Компанія обґрунтовує неконституційність оспорюваного припису Закону, який встановлює вичерпний перелік підстав, зокрема, для звільнення від сплати судового збору, посиляючись на власну незгоду із законодавчим регулюванням. Проте така позиція не відповідає критеріям конституційної скарги. При цьому Компанія не наводить жодних аргументів, які б доводили невідповідність частини другої статті 8 Закону Конституції України, а лише зазначає, що оспорюваний припис Закону обмежив її інтереси в конкретній справі. Тому обґрунтування Компанії фактично зводиться до незгоди із законодавчим визначенням вичерпного переліку підстав, зокрема, для звільнення від сплати судового збору та з результатами судового розгляду.

Отже, Компанія не дотримала вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 50, 55, 56, 58, 62, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

п о с т а н о в и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою компанії „Vuldi (UK) Limited“ щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини другої статті 8 Закону України „Про судовий збір“ від 8 липня 2011 року № 3674–VI зі змінами на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала є остаточною.

